

12.3.2026

Hallintopoliittinen osasto
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Hallitusneuvos Minnamaria Nurminen

Eduskunnan talousvaliokunnalle

HE 204/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle patenttilaiksi

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt puolustusministeriön lausuntoa otsikossa mainittuun hallituksen esitykseen HE 204/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen 111 §:n tarpeellisuudesta.

Patenttilakiehdotuksen 111 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi keksinnön pakkolunastuksesta valtiolle. Säännös vastaisi osittain voimassa olevan patenttilain 75 §:n 1 momenttia.

Pykälässä säädettäisiin, että maan ollessa valmiuslain (1552/2011) 3 §:ssä tarkoitetuissa poikkeusoloissa, valtioneuvosto voisi päättää, että oikeus tiettyyn keksintöön on luovutettava valtiolle. Edellytyksenä olisi, että pakkolunastusta pidettäisiin yleiseen tarpeeseen liittyvästä syystä välttämättömänä. Pakkolunastetusta oikeudesta keksintöön olisi suoritettava täysi korvaus.

Puolustusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Puolustusministeriö pitää tärkeänä, että myös uusi patenttilaki mahdollistaisi keksinnön pakkolunastuksen maan ollessa sotatilassa tai sodan vaaran uhatessa. Pakkolunastus voisi kohdistua esimerkiksi keksintöön, joka olisi välttämätön yhteiskunnan elintärkeän toiminnon kannalta.

Puolustusvoimilla ei lähtökohtaisesti ole tarvetta patentoidun keksinnön omistusoikeuden pakkolunastukseen. Puolustusministeriö pitää kuitenkin tärkeänä sitä, että pakkolunastus olisi tarvittaessa valtion käytettävissä. Pakkolunastus olisi viimesijainen keino yleisen edun turvaamiseksi, kuten todetaan myös pykälän säännöskohtaisissa perusteissa.

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esityksestä.